

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Katoličkovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zaprite reklamacije so poštnine proste.

Shod v Št. Petru pod Sv. Gorami.

Kolo časa se je zavrtelo za eno leto in pokazalo se je veliko sprememb. Tudi v Št. Petru! Ko je lani hotela tamkaj zborovati Slov. kmečka zveza, da se predstavi njen državnozborni kandidat, je združena liberalna in nemčurska stranka, zbrana iz celega okraja, z vikom in krikom zabranila zborovanje. Vršili so se burni prizori in zdelo se je, da si bo Kmečka zveza le počasi pridobila trdnih tal.

Toda trdno prepričanje in zvesta ljubezen sent-peterskih pristavev do Kmečke zveze sta rodila ne navadno lepe sadove. Naše število je rastlo, mož za možem so polagoma zapuščali nasprotni tabor, Slov. kmečka zveza stoji danes v Št. Petru trdno, kakor bi bilo povsod želeto. To je pokazalo tudi Zvezino zborovanje zadnje nedelje (30. avg.), katero se je vršilo povsem mirno in ob veliki udeležbi ljudstva. Govorila sta na zborovanju deželni poslanec dr. Jankovič in državni poslanec dr. Korošec.

Dr. Jankovič:

Govornik razvija program S. K. Z., ki ne izključuje nobenega stanu, ki pa se pri vseh svojih delih, korakih in vprašanjih ozira v prvi vrsti na kmečko ljudstvo.

Glede volilne preosnove za deželno zborovanje: O tej volilni reformi sem že zadnjič v Imenem napravil nekaj nedolžnih opazk, ki se niso nikjer dotikavale važnih in za tedaj še tajnih ali celo prepornih točk in kljub temu dejstvo se je „N. L.“ zakadil v mene in mi očital kot da bi pozabil, da sem se na zaupnem shodu s podpisom za tajnost zavezal. G. dopisniku N. L., ki je gotovo tudi danes navzoč, da nateguje svoja useša in svojemu listu potem vpošlje popolnoma lažljivo poročilo z zavijanjem in natočevanjem kot zadnjič iz Imenega pa povem danes javno, da mene g. dr. Kukovec ne bo učil, kaj smem in kaj ne. Hvala Bogu, toliko razsodnosti in vesti imam, da vem kje je tukaj meja med dovoljenim in nedovoljenim.

Naj volilna reforma izpade tako ali tako, prepričan sem, da bo Slov. kmečka zveza, ki je svojo organizacijo po celem Štajerskem izpopolnila in vglobila šla z velikimi nadami v boj, če se ne bo dosegel časti in moči Slov. Kmečke zveze primeren kompromis.

Za svoje osebo — ne v imenu stranke — ta se

še ni izjavila in tudi ne vem, kako se bo — povdarjam, da bi bil odločno za kompromis. Spominjamo se samo zadnjega volilnega boja — kako strašen je bil, koliko sovraštva, nasprotstva je rodil, koliko natočevanja, obrekovanja in napadov je povzročil, koliko narodnega kapitala je pogotnil, rane pa take usekal, da deloma še danes nezaceljene zevajo.

Ravno v deželnem zboru, kjer se moramo boriti proti velikanski premoči naših nasprotnikov, katerih delo stremi z vsemi silami za tem, da bi nas Slovence uničili kot narod, nam vzeli zemljo, in naše druge narodne svetnje, bi morali sedeti najbolj, najmožnejši in najneustrašnejši možje iz obeh taborov. Taka lista bi se potem kompromisa dala postaviti in bi tudi gotovo podrila, in v srce slov. rodoljuba bi zopet zasijal žarek upanja, da sedanje gorje ne bo postalo še hušje in še bolj neznosno in da se bo bo združenemu, poštenemu delu posrečilo upropasti nakane naših največjih sovražnikov — Nemcev.

Dr. Korošec.

Govornik poroča o delovanju v državnem zboru. Zahvaljuje se vsem, ki so bili lani ob času burnih volitev neomahljivo stali ob Kmečki zvezi, za njih pogum in moško odločnost. Pa tudi one, ki so dosej stali izven našega tabora, vabi prisrčno, da stopijo ob našo stran. Kar je bilo, je pozabljeno, sedaj se je treba vsemu kmečkemu ljudstvu združiti v eno vrsto, da bo lahko odbijalo silovite napade. Slovenska kmečka zveza vsem ponuja roke v spravo in za pošteno delo za slovensko ljudstvo.

Besede obeh govornikov so napravile globok utis tudi na nasprotnike, ki so sedaj sami spoznali, da se v naših vrstah ne sčuje in hujska, ampak navdušuje k skupnemu delovanju. Ko so še g. Rozman, Počivavšek itd. izrazili nekatere želje volilcev, je predsednik dr. Jankovič zaključil zborovanje.

Shod mladeničev v Nazarjah.

Nad vse sijajen je bil shod S. M. Z. v Nazarjah v gornji Savinjski dolini. Udeležnikov je bilo blizu tisoč. Ne bomo govorili o prosvetnem in gospodarskem pomenu tega shoda, ta se bo pokazal počasi sam, temveč opisali bomo na kratko, kako se je shod vršil.

V slavnostnem sprevodu z zastavami med pokanjem topičev so napolnili mladeniči ob 11. uri

samostansko cerkev, kjer je imel prof. dr. Hohnjec prelep cerkveni nagovor. Naslikal je podobo pravega, vernega, čednostnega, slovenskega mladeniča. Nato se je vršila sv. maša in ob 12 večerice. Ob dveh se je do tesnega napolnila samostanska telovadnica s samimi čvrstimi zdravimi mladeniči, polnimi ukaželjnosti. P. Anzelmi otvori zborovanje, pozdravi navzoče, zastopnike društev od daleč in blizu in predlaga predsednikom zborovanja prof. dr. Hohnjeca, podpredsednikom župana Očjaka in mladeniča Karola Čulka, ki so sprajeti z navdušenjem.

Dr. Hohnjec pozdravi mladeniče v imenu S. K. S. Z. in izrazi veselje posebno nad tem, da so se shoda v tako obilnem številu udeležili mladeniči iz prelepe Savinjske doline. To kaže, da se je tudi zapeljana Savinjska dolina začela zavedati ter trezno in samostojno misliti, ter da poštene Savinjski ne verjamejo samo zabavljanju čez vero, cerkev, črno sukno itd., onih ljudi, ki uče, kako je mogel nastati človek iz kosmate in repate opice. (Saj so res nje posili-potomci kosmati.) Katoliška organizacija hoče dvigniti in prosvetiti ljudstvo, v njej je ljubezen.

Nasprotniki nam vsiljujejo boj, posebno verski, ki je danes na dnevnem redu. Oni napadajo, a naša dolžnost je, braniti. Cesa še niso obrali, kar diši po veri, cerkvi in duhovništvu. V najnovejšem času so si izmislili, da bi bilo dobro, če bi sami dobivali berne namesto duhovnikov. Kakšen namen ima Narodna stranka? Ne osrečevati slovenski narod, temveč napadati duhovnike. To kaže dejanski. Mi pa ostanemo trdni in vera nam ostane vedno drag zaklad.

Drugič ne pozabimo narodnega ideala. Le na podlagi materinščine je možen poduk in razvoj. Samo z besedami in pri časih ne bomo našli naroda. Pokažimo narodnost v dejanski ljubezni do svoje domovine s tem, da širimo izobrazbo in damo domovini zdravih, krepkih, izobraženih ljudi. Vstajni moramo biti, ker naši nasprotniki imajo sredstva, denar, inteligenco (vlado!), a mi, ne. Pomagajmo si torej po moči sami.

Ne pozabimo tretjič našega gospodarstva. Ker stan našega ljudstva je ubožen. Sredstev nimamo gospodarskih, torej sezimo po samopomoči, združevanju, združništvu, da dosežemo gospodarsko osamosvojitve. Zato pa je treba zopet poduka. Gospo-

Podlistek.

Mamice zadnja pot.

Posl. J. Z.

(Dalje.)

Mamica je štela že 60 let, a še bolj stara se je zdela, tako blede je bilo obličje; kakor snebro so se svetili lasje.

Mirko, je končal študije na visoki šoli. Kmalu se je preril višje, talentov je imel dovolj. Že po 10 letih je nastopil službo zdravnika v neki veliki bolnišnici. Postal je ob enem profesor na vseučilišču.

Živel je sam in ostal osamljen. Skoraj se je zdelo, da je za to, kar je storil materi, sam kaznovan z osamljenostjo. Živel je le za svoj poklic, svoje knjige in nevero svojega srca. Bil je neveren in ni našel miru za svoje srce.

„Nazaj se povrni k materi“, je klical pogosto opominjajoč glas v njem. A on se je protivil dobremu angelju.

„Saj ne morem več postati drugačen, kakor sem“, je klical takoj drugi glas zopet.

Ali ni bil nevhvaležen človek, da je svojo mater popolnoma zapustil? Pogosto je stopilo to očitjanje pred njegovo dušo, a on ga je vedno zavrnil. Kaj mu je zdaj početi z ubogo mamico, njemu, znanemu zdravniku bolnišnice in profesorju univerze? Ali se ne bi moral sramovati uboge mamice?

Ali bi se ne bil moral spraviti s svojo materjo? Ali bi ne bila njegova dolžnost, mir ohr-

niti? mir spet iskati? Mir je darilo božje in samo njim se podeli, ki so zanj pripravljeni. Kako bi naj imel mir z materjo, ko je pa izgubil mir z Bogom? Kesal-se je že, da je bil tako trd z materjo — a moči ni imel, da bi to krivdo poravnal.

III.

Ivana je zvedela o Mirkovi službi v bolnišnici velikega mesta. Dasi je znan kot izvrsten zdravnik, katerega tisoči obiskujejo, vendar je vedno tih in molčeč. Ljudje pravijo, da je bolan.

On je bolan. Ko je mamica to slišala, je na novo oživela. Da, bolan je bil; njegovo lice je bilo pogosto blede, bolan je bil na srečo. Mamica sklene obiskati sina. Povprašala je, koliko stane pot sem in tja. Prešetela je denar, vse svoje premoženje, zadostovalo je, nekaj noveev je še ostalo. Potem se je podala mamica na pot in peljala se je k svojemu otroku, ki ga je še vedno tako močno ljubila.

Vožnja je bila dolga. Celo pot je Ivana molila. Saj je molila za sina.

Končno je dospela v glavno mesto. Ivana je zapustila kolodvor ter stopila na prosto. Okoli so stali vozovi, a ona je morala iti peš, ker vozovi so bili dragi. Povprašala je, kako daleč je do bolnišnice. „Eno uro“, je bil odgovor. Ni našla poti. Pri tej množini cest zgrešila je cilj. Že eno uro je hodila in bila je jako zmučena.

„Se pol ure morate iti“, je zvedela po dolgi hoji.

Vedno bolj je čutila utrujenost. Iskala je počitka. Le četrte ure miru, potem hoče zopet z novimi močmi nadaljevati pot in iskati otroka.

Kje naj najde počitka? Se par korakov je storila naprej. Kar zapazi velik cerkev. V njo stopi in se vsede v stol. V vseh udih občuti mraz, vsa trepet. Bilo je po zim, teden pred božičem. Kako dobro ji je del počitek. Vzela je rožni venec in si ga ovila okoli prstov. Roke sta bili krčevito med seboj sklenjeni, zimski mraz in goreča molitev sta ju še huje sklenila, kakor bi se ne dale več ločiti.

Mamica je zrla z utrujenim, molečim pogledom k altarju, katerega je obseval medel žarek.

„Ali ga bom našla? Kam naj grem? Gospod, pomagaj mi, saj iščem svoje dete za te!“

Ivana se je ozrla še iskreneje k altarju, na katerem je bila podoba izgubljenega sina.

Solza se potopi po blestem licu in mislila je na tistega, ki tudi njenega sina lahko zopet najde...

„O, da bi ga našel! Kako srečna bi bila! Nato je zadremala in sanjala o izgubljenem sinu, da je prišel k njej, se k njej priklonil, in jo poljubil na velo čelo. Slišala ga je klicati: „Mati, mati...“

Iz teh sanj se ni prebudila več.

V veliki dvorani bolnišnice se snidejo vsak teden dvakrat dijaki medicinskega oddelka. Tukaj je soba za seciranje ali rezanje mrličev. Semkaj prinašajo trupla onih, ki brez sorodnikov umrjejo in se kot revni pokopajo. Se prej ko jih položijo v grob, morajo služiti znanosti. Zanesajo truplo v sobo, kakor bi nikdar ne bil človek, razrežejo telo in „študirajo človeka.“

(Dalje prihodnjik.)